

KOMENTÁŘ

15. 6. 2021

Soupis ploch osevů k 31. 5. 2021 a odhad sklizně k 10. 6.

Na základě prvních odhadů, provedených k 10. červnu, se v Ústeckém kraji očekává nižší sklizeň základních obilovin i řepky. Propad u obilovin ve srovnání se sklizní loňského roku se předpokládá u pšenice a žita.

Výměra zemědělské obhospodařované půdy v Ústeckém kraji, zjištěná soupisem osevních ploch k 31. květnu letošního roku, dosahovala 219 682 hektarů a oproti předchozímu roku se její výměra snížila o 2 274 ha, tzn. o 1,0 %. K meziročnímu poklesu obhospodařované zemědělské půdy došlo v sedmi krajích (Praha a Středočeský kraj jsou posuzovány společně). Navýšení zaznamenali v Jihočeském, Plzeňském a Karlovarském kraji, v Kraji Vysočina, ve Zlínském a Moravskoslezském kraji. Ve struktuře zemědělské půdy zaujímá nejvyšší podíl **orná půda**, v letošním roce dosahuje v Ústeckém kraji 149 998 ha, její podíl na obhospodařované zemědělské půdě je 68,3 %, na celorepublikové úrovni dosahuje **procento zornění** obhospodařované zemědělské půdy 70,2 %. Jak v ČR, tak ve většině krajů s výjimkou Pardubického a Jihomoravského kraje bylo procento zornění mírně nižší než v roce 2020. Druhé místo zaujímají **trvalé travní porosty** a v kraji na ně připadá 64 137 ha, na obhospodařované zemědělské půdě zaujímají 29,2 %, v porovnání s předchozím rokem se jejich plocha snížila o 410 ha (o 0,6 %). Z celorepublikového pohledu je v Ústeckém kraji významné pěstování chmele. Podíl celkových ploch **chmelnic** dosahuje 56,9 % (plodících 56,6 %) z pěstební výměry ČR. Meziročně podíl kraje u celkových ploch poklesl o 0,1 p. b., u plodících ploch o 0,3 p. b. V letošním roce je v Ústeckém kraji chmel pěstován na 3 188 ha, meziročně se celková plocha, stejně jako v republice, snížila - v kraji o 0,6 % a v ČR o 0,5 %. Pozitivní je, že meziročně vzrostla výměra plodících chmelnic, v kraji o 0,3 % a v ČR o 0,8 %. **Úhor [orná půda v klidu - z různých důvodů neobdělávaná (neoseť a neosázená) – uváděná mimo osevní plochu]** dosahuje v kraji 4 057 ha a reprezentuje 2,7 % ze sledované výměry orné půdy. V porovnání s celostátní úrovní je její podíl o 1,7 p. b. vyšší.

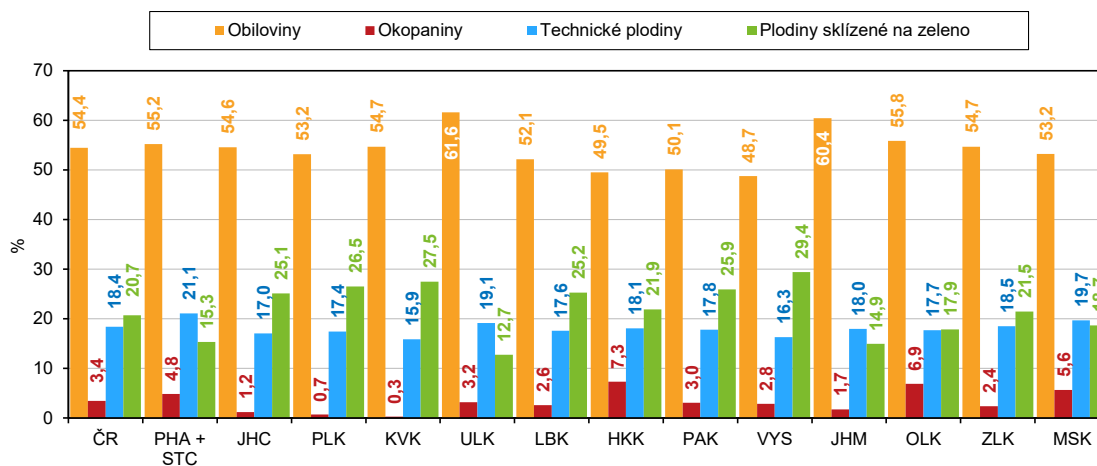
Ve struktuře osevních ploch, které v Ústeckém kraji zaujímají 145 941 hektarů, mají ve všech krajích jednoznačně **prioritu obiloviny**. V Ústeckém kraji jsou v letošním roce v kraji pěstovány na 89 879 hektarech, jejich výměra stagnovala (meziroční pokles činil pouze 16 ha). Podíl na osevní ploše dosáhl 61,6 % (o 1,1 p. b. více než v roce 2020) a byl o 7,2 p. b. vyšší než v celé ČR. Nejrozšířenější obilovinou je pšenice ozimá, která v kraji zaujímá 63,4 % ploch obilovin (proti ČR je její podíl vyšší o 10,3 p. b.). Plochy pšenice ozimé se na celorepublikové i krajské úrovni meziročně snížily (v ČR o 8,4 %, v Ústeckém kraji o 7,1 %).

Druhou nejrozšířenější skupinou jsou **technické plodiny**, pěstované v kraji na 27 929 ha (19,1 % osevních ploch) a z 99,7 % reprezentované olejninami (zejména řepkou – 76,4 % ploch olejnin). V porovnání s rokem 2020 se plocha technických plodin v kraji snížila o 10,9 % a v ČR o 1,4 %. Stejný pokles byl v kraji u olejnin. Pokles ploch byl ovlivněn hlavně snížením výměry řepky o 16,6 %. Naproti tomu meziročně vzrostly pěstební plochy slunečnice na semeno

KOMENTÁŘ

(o 24,7 %), máku (o 29,9 %), lnu setého olejného o 24,3 % a hořčice na semeno o 6,8 %. Dále vzrostly plochy konopí a léčivých rostlin. Pokles byl zaznamenán u ploch sóji, kořeninových rostlin (zejména kmínu) a energetických plodin jinde neuvedených (*plodiny určené pouze k energetickým účelům a nemající žádné jiné využití než energetické, ozdobnice čínská, chrastice rákosová apod.*).

Podíl základních plodin na celkové osevní ploše podle krajů v roce 2021

Z porovnání struktury osevních ploch na mezikrajové úrovni vyplývá, že Ústecký kraj má:

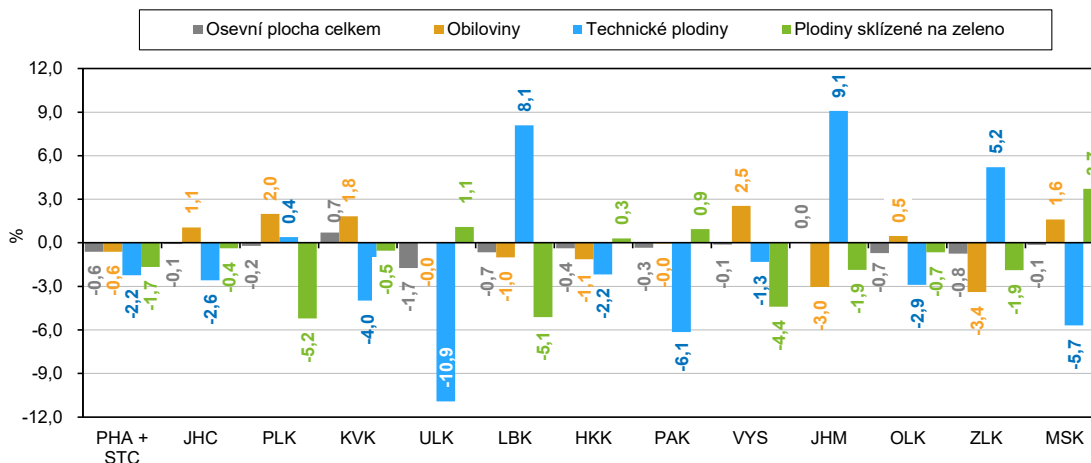
- nejvyšší podíl ploch obilovin (61,6 %)
- nejvyšší podíl ploch pšenice celkem (42,6 %) i pšenice ozimé (39,1 %)
- třetí nejvyšší podíl ploch technických plodin (19,1 %) po společně posuzované Praze a Středočeském kraji (21,1 %) a Moravskoslezském kraji (19,7 %)
- nejnižší podíl ploch sklizených na zeleno (12,7 %)
- nejvyšší podíl ploch orné půdy ponechané v klidu - úhoru (2,8 %)

Následující graf ukazuje vývoj celkových osevních ploch a základních druhů plodin v jednotlivých krajích mezi roky 2021 a 2020. V Ústeckém kraji jsme zaznamenali

- nejvyšší pokles osevních ploch z 11 krajů s poklesem
- nejvyšší snížení výměry technických plodin z 9 krajů, kde došlo k poklesu
- nejnižší pokles ploch obilovin ze sedmi krajů s poklesem
- druhý nejvyšší nárůst sklizených ploch na zeleno ze čtyř krajů, kde došlo k nárůstu.

KOMENTÁŘ

Meziroční růst/pokles vybraných ploch podle krajů mezi roky 2021 a 2020

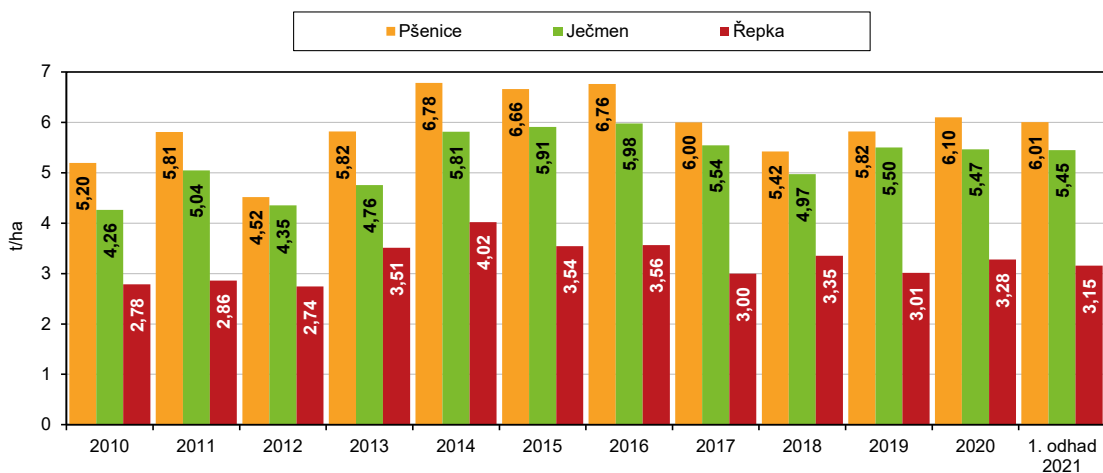
Zelenina je v Ústeckém kraji pěstovaná na 1 410 hektarech, což představuje třetí nejvyšší plochu v České republice za kraje Středočeským společně s Prahou a Jihomoravským. Podíl ploch zeleniny na celkové osevní ploše v kraji je druhý nejvyšší po Jihomoravském kraji.

Na základě výše uvedených výsledků soupisu ploch osevů byl **k 10. 6. 2021 proveden první odhad výnosů** a produkce základních obilovin (obiloviny bez kukuřice na zrno a ostatních obilovin), raných brambor, řepky, jahod a raných druhů ovoce.

Podle uvedeného odhadu by v Ústeckém kraji mělo být sklizeno celkem 505 109 tun základních obilovin při výnosu 5,79 t/ha. V případě produkce to je o 11 582 tun (o 2,2 %) méně, než bylo sklizeno v roce 2020, u hektarového výnosu se jedná o snížení o 0,09 t/ha (o 1,5 %). Propad sklizně se očekává v případě pšenice – při výnosu 6,01 t/ha by měla sklizeň dosáhnout 373 233 tun (-3,8 % v porovnání se sklizní 2020). Úroda ječmene by měla představovat 112 381 tun při výnosu 5,45 t/ha, tzn. nárůst produkce o 5,5 %. Na předpokládané vyšší produkci má zásluhu nárůst ploch ječmene o 5,8 %, kdežto odhadovaný výnos z hektaru je o 0,3 % nižší. Sklizeň tritikale ve výši 5 419 tun by měla být vlivem nárůstu ploch i vyššího výnosu o 6,8 % vyšší než v roce 2020. Vzhledem ke snížení osevních ploch i nižším předpokládaným výnosům se očekává snížení produkce žita, a to o 32,7 % na 7 957 tun při hektarovém výnosu 4,79 tun. Opačné výsledky se očekávají u ovsa – sklizeň by měla dosáhnout 6 120 tun (o 20,4 % více než v předchozím roce). Vyšší produkci by podle odhadu ovlivnilo výhradně zvýšení pěstebních ploch o 20,9 %, protože předpokládaný výnos 3,59 t/ha je o 0,4 % nižší než dosažená skutečnost minulého roku. Nižší úroda se předpokládá u řepky, při hektarovém výnosu 3,15 tun by měla dosáhnout 67 092 tun (pokles o 19,7 %). Hlavním důvodem nižší sklizně je meziroční pokles ploch o 16,6 %, odhad výnosu z jednoho hektaru je nižší o 3,7 %.

KOMENTÁŘ

Hektarové výnosy vybraných plodin v Ústeckém kraji

Podrobnější údaje o osevu zemědělských plodin za Českou republiku i podle jednotlivých krajů naleznete v publikaci [Soupis ploch osevů - 2021](#) a [Odhady sklizně – operativní zpráva – k 10. 6. 2021](#)

Kontakt:

Růžena Funková
Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem
Tel.: 605 452 027
E-mail: ruzena.funkova@czso.cz